

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 46 (3208) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Fenyegetett helyzetbe kerültek a szovjet seregek a keleti front déli szakaszán

Erélyesen visszautasítja a finn sajtó a különbékéről szóló híreszteléseket. Moszkva kívánságai szerint akarja erősíteni London az emigráns kormányok ellentéteit

Helsinkiből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Karjala című finn lap szembeszáll azokkal az utóbbi időben, különösen külföldön terjesztett híresztelésekkel, amelyek finn különbékéről szólnak. Rámutat az ilyen alap nélküli hírek hátrányos és zavaró hatására.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A szovjet hírszolgálati iroda jelentése szerint Gracsvanko, a bolsevista légihaderő altábornagya, szolgálati kötelességének teljesítése közben életét vesztette.

Egyre kevesebb páncélos áll a bolsevista hadvezetés rendelkezésére

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti frontokról:

Február 24-én is meghiúsult a bolsevistáknak az a szándéka, hogy Szuchiniostól keletre kiindulva, áttörjék a német középső vonalat, hogy így tehermentesítsék a keleti front déli szakaszán fenyegetett seregeiket. A harmadik napon a szovjet csapatok újra súlyos veszteségeket szenvedtek emberben és hadanyagban. A kísérő páncélosok minduntalan a német állások felé hajtották gyalogságukat, de a német tüzekek ártalmatlanná tették a páncélosok nagyobb részét, a megmaradtakat pedig a páncélosok megsemmisítésére kiképzett német gránátosok robbantották fel, mialatt a repülő megakadályozták a szovjet tartalék bevezetését. A német csapatok az egész harcterületen urai voltak a helyzetnek. Lényegesen megszilárdították és kiterjesztették az előző napok kétségtelen elhárítósíkereit. A 18 harcokos megsemmisítése annál érzékenyebben sújtotta az ellenséget, mert még amugy is kevés páncélos tudott harcra kelni. A bolsevikiek véres vesztesége február hó 24-én legalább 4500 ember volt. Német vadászok ezen a szakaszon 7 szovjet gépet lőttek le, 4 másikat pedig a tüze-
rek. Ettől a szakasztól északra levő részen szintén meghiúsítottuk a szovjetnek azt a kísérletét, hogy nagyobb erővel törjön a vasútvonal felé. A kísérlet teljesen meghiúsult a főlényes német hadvezetés következtében. Az Ilmen tótól délkeletre a szovjetnek sok páncélossal segített támadásai elakadtak a változatlanul német kézben maradt állások előtt. Német gránátosok elűzték egy bolsevista csoportot, amely északra egészen a tó partjáig hatolt a jégen. A szerdai harcokban a bolsevisták 11 harcokosit és legalább 80 szánt és sok más járművet vesztek. Az északi szakasz többi részén csak helyi jel-

legű harcok voltak. Február 24-én 61 repülőgépet lőttünk le. A finn vadászok saját szakaszukon még 7 szovjet géppel végeztek.

Berlin. (MTI.): Oshima berlini japán

Nem látja rózsásnak a helyzetet a brit hadügyminiszter

Amszterdamból jelentik: (MTI) A NTF jelenti: Az angol hírszolgálati jelentése szerint a brit hadügyminiszter csütörtökön beszédet mondott és abban többek között kijelentette a következőket:

Abban a helyzetben voltunk, hogy a „tuniszi versenyben” koraj tamadára indultunk és csak kevésen muított, hogy nem a miénk lett a diadal. A tuniszi arcvonal középső részén elszennvedett legutóbbi vereségek figyelmeztetnek bennünket arra, hogy még nagyon kemény harcokra van szükség. A szovjet támogatásának kérdésével kapcsolatban a miniszter hangsúlyozta, hogy még mindig azzal a kérdéssel foglalkoznak a szövetségesek, hogy a szovjet támogatásának mértékét hogyan lehetne növelni? Sok nehézséget kellett

nagykövet a nagykövetség palotájában fogadta a Berlinben működő ujságírók egy részét, akikkel hosszasan elbeszélgetett. Ismételtén kifejezte feltétlen meggyőződését a háromhatalmi egyezményben tömörült államok végső győzelmében.

Berlinből jelentik: (MTI) A NTF értesítése szerint február 25-én kedd este néhány angol repülőgéppel beröpült Németország nyugati részére, ahol szóróanyagot dobott le. A február 26-ra forduló éjjel az angol bombázók Németország déli részét támadták. A lakosság körében veszteségek vannak. A gyújtóbombák néhány épületben okoztak kárt. Az eddigi jelentés szerint 5 támadó gépet lelőttek.

leküzdni, csalódások és vereségek következtek be, de a munka tovább folyik. A nehézségeket fokozza az, hogy az áru- és hadianyagot néha hónapokig tartó szállítással, óriási távolságokra, tengeri úton kell szállítani és így eljuttatni egészen a Perzsa öbölben levő kikötőkig. Ami az angol hadsereg helyzetét illeti, a főkérdés mar nem a felszerelés, hanem az emberanyag kérdése. Főként műszaki egységekben mutatkozik a legnagyobb szükség.

Londonból jelentik: (B. T.) A Churchill egészségi állapotáról kiadott közlemény szerint a miniszterelnök állapota annyira javult, hogy csütörtökön először elhagyta az ágyát és elszívta az első szivart.

Londoni vélemény szerint Moszkvát nem érdeklik a Kárpátokon inneni területek

Londonból jelentik: (B. T.) Politikai körökben a legnagyobb figyelemmel kísérik az Anglia „keleti szövetségei” között folyó tárgyalásokat, tekintettel arra, hogy ez államok közötti kapcsolatok, angol vélemény szerint sok esetben kifogásolhatók. Az a híresztelés, amely szerint Moszkva a londoni cseh kormányval szemben azt a kívánságát fejezte ki, hogy létesítsen szövetséget Lengyelországgal és Jugoszláviával, amely szövetség az eljöv-

dó nagy szövetségi rendszer alapja lenne, nem nyert megerősítést, azonban a londoni cseh kormánynak formális biztosítékot adott arra, hogy támogat minden tervet, amelynek célja Csehország határainak helyreállítása, a müncheni értekezlet előtti állapotnak megfelelően. A londoni lapok úgy vélik, hogy a szovjet kormány ezzel értesítésre adta, hogy a Kárpátokon túli terület nem érdekli és ezzel bizonyos mértékben Oroszország háborús cél-

jai meghatározta. Angliában azt hiszik, hogy Moszkva további hasonló biztosítékokat is nyújt még. A szovjet-jugoszláv feszültségben, londoni vélemény szerint némi enyhülés van, mivel a londoni jugoszláv kormány elhatározta, hogy a külügyminiszteriumot olyan emberre bizza, akit Moszkva elfogadhatónak talál.

Berlin. (MTI.): Valamennyi berlini lap budapesti jelentésében beszámolt Kállay Miklós miniszterelnök beszédéről, amelyet a keresztény gyáriparosok szövetségének közgyűlésén tartott. Kiemelik, hogy szerinte az egész világ és Magyarország problémája most ugyanaz: a bolsevista veszedelem megszüntetése.

Szabadonbocsátják az Északafrikában ejtett francia hadifoglyokat

Zürichi jelentés szerint Rommel most a legutóbbi harcok helyétől északkeletre Pichon és Pont du Fahs között von össze nagyobb csapatokat. Washingtoni távirat szerint Stimson hadügyminiszter azt mondta, hogy a német csapatoknak az algériai határ felé való előretörését megállították ugyan, de még néhéz harcokra kell elkészülni az egész tuniszi határon. Az amerikai csapatoknak a legutóbbi 10 napon szenvedett veszteségeit súlyosaknak mondta.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelítése szerint az olasz főparancsnokság elhatározta, hogy a francia hadifoglyokat a tagait, akiket az olasz csapatok Észak-Afrikában foglyul ejtettek, nem tekintik hadifoglyoknak, hanem Franciaországba vagy Tuniszba küldki vissza polgári foglalkozásuk folytatására.

Szigoru amerikai intéz edések a munkások fegyverezésére

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtonból jelentik, hogy a munkások kérdésének vizsgálatára kitűzött képviselőházi bizottság törvényjavaslatot terjesztett a kormány elé, amely szerint a gyári munkából engedély nélkül távolmaradó munkásokat haladéktalanul besorozzák katonának. A fegyvergyárak munkásainak egyre szaporodó esetei miatt volt szükség erre az intézkedésre.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Managuából jelentik. Az Amerikai Egyesült Államok több középamerikai országhoz hasonlóan Nicaraguában is katonai berendezéseket építenek. Corinto kikötőjében is elvégezték már az építkezést. Az amerikai hadihajók a Panamai-csatorna közelében is végeznek őrszolgálatot.

Határátlépőket ítelt el a törvényszék

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i törvényszék Várady-Kolozsváry-Galletta-tanácsa pénteken délelőtt több határátlépési ügyben ítélkezett. Nagy Jánost — akit 1943 január 23-án a csendőrség elfogott, amint Betfia községnél Romániából visszazokkolt. — 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte a bíróság. Büntetéséből 1 hónapot és 3 napot az előzetes letartóztatással kitöltöttnek vett. Tuskó Péter és Nyisztor Lőrinc szintén határátlépéssel vádolva kerültek a törvényszék elé. Tuskó Váronkolyonál „sompolygott” át a határon, míg Nyisztor Lőrinc Mezőtelegnél hagyta el az ország területét. Egyik is, másik is rövidesen visszatért. Az ország területének engedély nélkül való elhagyása és tiltott határátlépés címen a bíróság mindkettőjüket 3—3 hónapi fogházbüntetésre ítélte. Tuskó Péter büntetéséből az előzetes letartóztatással 1 hónapot, Nyisztor Lőrinc büntetéséből pedig 29 napot vett a törvényszék kitöltöttnek.

Gánya László volt vasuti munkás szintén határátlépéssel vádolva került a törvényszék elé. Az ő esete már valamivel „változatosabb.” Saját bevallása szerint ugyanis itt is fővel botorkált át a határon, egyenesen a román határőrök „karjaiba.” Ott azután elfogták és hebertönözték. Azt állítja, hogy Vácra-restibe akarták szállítani a nagy nehezen sikerült csak megszöknie. Itt azután önként jelentkezett.

Dr. Levente István királyi ügyész arra való tekintettel, hogy a vádlott valóban önként jelentkezett a magyar hatóságoknál, csupán az ország területének engedély nélkül való elhagyása miatt emelt vádat tartotta fenn teljes egészében, míg a tiltott határátlépés vádját kihágásra minősítette.

A törvényszék ezután Gánya Lászlót 2 hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az előzetes letartóztatással 1 hónapot és 4 napot kitöltöttnek vett.

A vádlottak valamennyien meggyógyultak a miután az ügyész sem felebbezett, így mindenik ítélet jogerős.

Ítélet után azonnal rehabilitáltak egy megtevédt vasuti munkást

Nagyvárad. Saját tud. B. László vasuti munkás 1 veder benzint tulajdonított el és használt fel — állítólag — saját céljaira. Eljárás indult ellene a nagyvárad-i törvényszék dr. Gavallér László egyezbirájja pénteken délelőtt vonta felelősségre. A vádlott azzal védekezett, hogy a benzint a kocsi tisztítására használta fel. A bíróság kihallgatta Csintalan államélfőnököt, aki a vádlottra vonatkozóan kedvező vallomást tett. Az egy veder benzint eltulajdonításáig ugyanis megbízható, rendes embernek ismerték a vasutnál. A bíróság ezután B. Lászlót bűnösnek mondta ki a terhére rótt cselekmény elkövetésében a 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte, az enyhítő körülmények figyelembevételével azonban a büntetés végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette a egyben nyomban kimondotta a rehabilitációt.

Páctolja a keresztény ipact!

A március tizenötödiki nemzeti ünnep Nagyváradon

A nagyvárad-i társadalmi egyesületek szövetségének meghívottjai pénteken délelőtt a városháza tanácstermében népes értekezletet tartottak dr. Soós István polgármester elnöklése mellett. Dr. Tripsó Sándor ny. táblai tanácselnök, mint a nemzetpolitikai szolgálat helyi megbízottja előterjesztette, hogy a március 15-iki nemzeti ünnep napján a szokásos ünnepi megnyilatkozásokat összeváltani kellene és egységes nagy nemzeti megmozdulás tenni. A további felszólalások nyomán megállapodtak, hogy az egész város közönségét egyesítik az ünnepi akaratban. Március 15-én reggel 8 órakor a magyar keresztény egyházak templomaiban iententisztelettel kezdik az ünneplést. Délelőtt 9—10 óra között a nemzetvédelmi keresztiesek fölvatása fog végbemenni Hlatky Endre főispán beszédével. Délelőtt 10 órára a város egész területéről elvonulnak a levették az országzászló elé, s azon a téren a katonasággal együtt az ifjuság fog ünnepelni. Akkor olvassák fel a kormányzó úr szövegét is, melyet ezen a napon in-

téz a nemzethez. Az ünnepi beszédet Babics László tanár tartja. Félitizenkét órakor kezdődik a városháza dísztermében a város polgárságának és munkáságának az ünnepe, melynek Kortsáros László és Szabó János országgyűlési képviselők lesznek a szónokai. Este 6 órától kezdve a színházban lesz hazafias ünnepély, melynek keretében a *Mária főhadnagy* című darabot is előadják. A darab az 1848—49-ik évi magyar szabadságharc eseményeiből hoz magasztos jeleneteket. Az ünneppel kapcsolatosan az egyes külvárosi központokban is lesznek eszmetertesztő előadások. A Nemzeti Munkaközpont otthonában március 15-én délelőtt 9 órakor lesz az ünnepély, a réti körzetben és más külvárosi kulturbázisokban már 14-én este.

Az ünnepélyek egységes és összefüggő megrendezésére az értekezlet Dálló Gyula városi tanácsonk vezetésével egy bizottságot küldött ki, mely az egyházi, katonai, iskolai hatóságokkal és a társadalmi szervezetekkel az értekezést azonnal megkezdte.

Közel ötezer méter textilárut halmozott fel Grünstein Salamon

7—8 ezer pengős rendelés csak csekélység a kényszeregyezségből tökeerősen kikerült zsidónak

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i törvényszék Váradi-tanácsa pénteken délelőtt kezdte meg Grünstein Salamon nagyvárad-i kereskedő bűnperének tárgyalását. A vádlott személyadatainak felvétele után dr. Levente István királyi ügyész tette meg a vádindítványt. A királyi ügyészség Grünstein Salamon ellen árdragítás büntetése és közszükségleti cikk jogtalan elvonása címen emelt vádat, azért, mert a vádlott a vizsgálat adatai szerint Kiss István szabó és Herskovits Léb kereskedők címére nagyobb mennyiségű textilárut rendelt a 4 ezer 906 métert kitevő anyagot a Kiss István nevére bérlett ezobában elhelyezte.

Grünstein Salamon a bíróság kérdésére kijelenti, hogy nem érzi bűnösnek magát. Vallomásából egyébként a következők derülnek ki. Még 1927-ben Grünstein Salamon iparendelést váltott férfi konfekció cikkek árusítására. A cég a saját nevére, vagyis Grünstein Salamon néven volt bejegyezve, a kiállított számlák azonban „Herkules” cégjelzésre érkeztek az üzletbe. Ez a konfekcióüzlet, — amely egyébként a Nagypiac-tér egyik barakjában működött. — 1931-ben kényszeregyezés útján megszűnt.

— Ekkor, — folytatja vallomását a vádlott — sógorommal, Herkovits Léb-hel társultam.

A bíróságnak arra a kérdésére, hogy mit vitt az üzletbe, Grünstein Salamon kijelenti, hogy pénzzel társult.

Váradi tanácselnök: Ha kényszeregyezés révén szűnt meg az üzlet, hogyan társulhatott be egy másik üzletbe pénzzel?

Grünstein Salamon: Csak 15—16 ezer

leinyi volt az egész tőke, méltóságos elnök úr...

A továbbiak során a vádlott elmondja, hogy röviddel ezelőtt Kiss István ezobásterrel akart társulni a azt tervezte, hogy konfekcióüzletet nyitnak. A bíróság kérdéseire azonban kiderül, hogy Kiss Istvánnak nem volt még meg az iparendelése a Grünstein Salamon ennek ellenére az ő nevére hozatta a textilárut. Herkovits Léb címére szintén megrendeléseket eszközölt.

Váradi tanácselnök: Meg tudná mondani, hogy milyen összeg erejéig eszközölt megrendeléseket?

Vádlott: Ó, csak csekély értékű árut hoztattam, 7—8 ezer pengőt tett ki mindössze a megrendelés.

— Ez magának csekély összeg? — jegyzi meg a bíróság.

A vádlott kijelenti, hogy nem egyez megrendelés, hanem valamennyi hozatott áru ellenértéke „rugott” 7—8 ezer pengőre.

Lapunk zártakor a vádlott kihallgatása még nem ért véget.

Március 1-től a hadisegélyeket délután fizeti a városi adóhivatal

Nagyvárad thj. város adóhivatala a következőket közli: Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a városi adóhivatal f. évi március hó 1-től kezdődőleg a hadisegélyeket mindennap délután 4 órától 7 óráig fizeti a földszint 10. sz. ezobában. Nagyvárad, 1943. február 26. Városi adóhivatal.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Bengáli.
BELVÁROSI: Családunk szégyene.
KORONA: Varjú a toronyórán.
CASINO: Balkezes angyal.

Hivatásszervezet hírei

Cipész és kubikus értekezlet. Vasárnap délelőtt 10. órakor a Hivatásszervezetben tömörült cipésmunkások és kubikusok fontos értekezletet tartanak a Szervezet nagyertermében, melyre minden tagot okvetlen elvár a Vezetőség. Tárgy: Legkisebb munkabérek rendezése. Megjelenés kötelező.

Március 1-én, hétfőn este fél 7 órakor pontosan jelenjenek meg a Hivatásszervezeti Műkedvelő Gárda összes tagjai, hogy a Március 15-iki ünnepélyünk próbáit megkezdhesük. Új jelentkezőket is szívesen látunk.

1500 pengő a honvédeknek. A budapesti Hivatásszervezet rókusai csoportja „Munkások a honvéd családokért” címmel nagyszabású előadást rendezett, amelynek tiszta bevételét 1500 pengőt már el is jutatták hivatalos helyére. Ez az előadás is bizonyítéka annak, hogy a magyar keresztény munkásság mennyire kiveszi részét a belső front megerősítésében és a harctéren harcolók családtagjainak megsegítésében. A helybeli Hivatásszervezet munkássága március 15-én rendezi meg „Munkások a sebesült honvédekért” címmel nagyszabású előadást.

Tudja-e Ön...

... hogy az öreg földrésznöknön kívül még egy Európa van, egy 12 méter magas jelentéktelen homoksziget a Madagaszkar és Kelet-Afrika között fekvő Mozambik-csatornában? Kontinensünk névrokonának, melyet Franciaország értékes guano-telepei és korallzátonyokkal védett kitérő kikötői miatt Franciaország 1897-ben annektált; ma is csak néhány tucat lakója van.

5440 mozi működik Olaszországban

Cinedoc. Bár a téli évszak okozta nehézségek akadályozták a közönséget a filmszínházak látogatásában, a filmipar helyzete mégis állandó javulást mutat. A filmszínházak rendelkező községek száma 2445-ről, ennny volt a múlt év októberében, 2463-ra emelkedett; a mozik száma az október és december közötti negyedévben 5409-ről 5440-re, azaz nem kevesebb, mint 31-el növekedett. Ez az 5440 filmszínház a következőképpen oszlik meg: 2876 állandó jellegű, ipari szervezetű filmszínház, 285 nyári időszakban működő mozi, 1162 „Dopolavoro” szervezet által fenntartott filmszínház, 77 „G. I. L.” szervezetben működő mozi, 714 különböző közoktatási intézmény irányításával működő mozgóképszínház és 326 különböző szervezetű filmszínház. E filmszínházak összecégéhez hozzá kell még számítani 72 vándorvetítőberendezést, amelyek minden helységben megállapodnak, ahol csak filmbemutatóra alkalmas helyiség található.

Nagy fontosságot tulajdonít a semleges sajtó Spelman vatikáni látogatásának

Kramatorszkáját és Krasznarmoszkáját visszafoglalták a németek. — Délkelet-Tunéziában három hadosztályból álló amerikai inváziós csapatot szétverték a német és olasz harci erők

Lényegesen alacsonyabbak a magyar háborus veszteségek ma, mint a világháboruban

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Vatikáni körökben közölték, hogy a newyorki érsek meghosszabbította vatikáni látogatását. Előreláthatólag a jövő hét végéig marad Vatikánban. Arra számítanak, hogy Spelman newyorki érseket a pápa újabb kihallgatáson fogadja.

Genf. (MTI.) A Tribune de Geneve Spelman newyorki érsek látogatásával kapcsolatban azt írta, hogy a legutóbbi bolsevista sikerek hatása alatt az egész világ felismerhette a szövetségesek és tengelyhatalmak érdekeinek azonosságát. Ez nem jelenti azt, hogy a tengely békét akar, de a szövetségesek jól teszik, ha az adott esetre való tekintettel nem létesítenek Európában második frontot.

Róma. (Interinf.) A pápa csütörtökön fogadta Monsignore Ottavianit, szélést folytatott Spelman newyorki érsekkel. Vatikán egyik legbefolyásosabb személyét, aki szerdán hosszas megbeszélést folytatott Spelman newyorki érsekkel.

Bazel. (Bud. Tud.) Római semleges körök nagy fontosságot tulajdonítanak Spelman érsek látogatásának.

Oreltől délre és északra a bolsevisták súlyos veszteségei mellett változatlanul heves harcok dúlnak

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Mialatt saját támadó hadműveleteink a keleti harcok déli részén sikeresen tovább haladnak, az ellenség a középső és északi arcvonalon néhány helyen igyekezett védőállásaink ellen intézett több tömegtámadásával sikert elérni. A Miusz-menti állásoknál megfiúsítottunk újabb ellenséges támadásokat. Az arcvonal mögött bekerített 7 szovjet lovas gárdahadtest zömét felmorzsoltuk és parancsnokát törzskarával együtt elfogtuk. A hadtest néhány maradék csoportjával még folynak a harcok. A hadsereg és a fegyveres SS csapatok a Donec és a Dnyeper között további sikeres támadásokat folytattak. Szétverték egy szovjet páncélos hadsereget. Teljesen megsemmisítettünk egy ellenséges csoportot. A légierő nagy kötelékei tegnap is sikeres támadásokat intéztek a szovjet katonai célpontok ellen.

Charkovtól és Kursztól nyugatra lévő területen összeomlottak az ellenségnek páncélos támogatással indított újabb támadásai. Oreltől délre és északra változatlan hevesességgel tovább tartanak az elhárító harcok. A bolsevisták minden eredmény nélkül végrehajtott tömegtámadásai alkai-

mával ismét súlyos veszteséget szenvedtek. Sok páncélos elpusztítottunk. A légierő kötelékei a keleti harcok középső szakaszán beavatkoztak az elhárító csatába. Vadászkoelvények felraktároztak bolsevista repülőgépkötelvényeket és ezen a szakaszon saját veszteség nélkül 47 gépet lelőttek. Az Ilmen-tótól délre a szovjet folytatta támadásait. Kemény harcban visszavertük a támadásokat súlyos veszteséget okozva az ellenségnek. A Volhov és Ladoga-tó közötti területen, valamint Leningrád előtt csekély harcitévékenység volt. A szovjet több helyi támadását visszavertük. Az ellenség tegnap 104 gépet veszített.

Az északafrikai arcvonalon helyi jellegű harcok folytak Gyors német harci gépek meglepetésszerű támadásaikkal jelentős veszteséget okoztak az ellenség gépesített alakulatainak és az ellenség mögöttes területén sikeresen támadtak vasuti járműveket. Hat ellenséges gépet lelőttünk. Német részről egy gép nem tért vissza. A mára virradó éjjel angol gépek tervszerűen bombákat dobtak Északnyugat és Nyugat-Németország több helységére, főleg Wilhelmshafentre. A lakosság körében veszteségek voltak. Néhány zavaró gép Németország déli területe felett repült el.

Kurszk térségében folyó hadműveletek a megszilárdulás képét mutatják

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szovjet hadszíntér eseményeivel kapcsolatban megállapították, hogy Kurszk térségében folyó hadműveletek további megszilárdulás képét mutatják. Az időjárás a hadműveleti területeken szélsőségesen inog. A fagy és olvadás naponta sűrűn változik,

amely tavasz előtti tünete az időjárásnak. Magyar katonai körökben most értéklik ki a honvéd csapatok 1941/42 évi oroszországi veszteségeinek statisztikai feldolgozásban szereplő egyes adatait. Ezekből az adatokból érdekes egybevetésre nyílik alkalom az első és második világhá-

boru veszteségeinek összehasonlítása szempontjából. Mindenképp megállapítható, hogy a mai háboru veszteségei az elmúlt világháboru veszteségeinél általában lényegesen alacsonyabbak. Ennek magyarázata, hogy a korszerű hadseregek nem a nagy tömegek sűrű bevetésével igyekeznek a küzdelem sorsát eldönteni, hanem a harci eszközök tűzerőjével.

Minden fegyverfogható embert bevont arcvonalszolgálatra a téli hadjáratban a Szovjetunió

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti. A csütörtöki német hadijelentes közlése szerint: A bolsevisták a déli szakaszon a téli támadásuk első hónapjaiban területi szempontból bizonyos sikereket értek el. Ezek az ilyen mértékben nem várt kényszerrel magyarázhatók, amellyel a bolsevista vezetők a Szovjetunió népeit leirhatatlan nélkülözéseknek tették ki és mindenkit, aki puskát kézbe venni képes, bevontak arcvonalszolgálatra. A szovjet ezáltal ideiglenesen fölényre tett szert. A német főparancsnokság kiterő hadvezetéssel és rugalmas védelmi rendszerével alkalmazkodott a helyzethez. A német katona az elmúlt hónapokban bebizonyította, hogy a hadviselés leguzebber formájának a tartós ellenállásnak is mestere. A doneci iparvidék védelmére kiépített arcvonal előtt megállt a bolsevista világforradalom hadereje. Miután a bolsevisták hadászati terve itt megfiúsult, átkaroló mozdulatot kíséreltek meg Charkovtól délkeletre. Ekkor azonban a hadsereg és a fegyveres SS kötelékei a légierő támogatásával nagy támadásra indultak és újabb bizonyítékát adták a német katona harci szellemének. A Donec középső folyása vidé-

Ha a korszerű háborúnak ezt a jellegzetességét a hadvezetés nem veszi figyelembe és nagy tömegek bevetésével kísérletezik, miként a szovjet hadvezetés részéről tapasztalták, példátlan veszteségek követik ezt a hibát. Az 1941/42 évi oroszországi magyar veszteségek statisztikai feldolgozásának eredményei között érdekes az az adat, amely a tiszti és legénységi veszteségek arányszámának alakulására világít rá. A tisztek létszáma az összlétszámhoz viszonyítva 5 és fél százalék, a veszteségek tekintetében a tisztivesztés a honvédség összesztésének 5,6 százaléka. Ez a százalék egyébiránt néhány arnyalattal magasabb az elmúlt világháboru tisztivesztés arányszámánál. A mai haditechnika mellett a páncélos és gépesített harci eszközök, valamint a legierő aránylag nagyobb számú tiszti rangfokozatban álló harcos bevetése szükséges.

A veszteségek túlnyomórésze ma is a gyalogságra esik, tehát a harcok súlyát ma is a gyalogság viseli.

kén Kramatorszkáját és Krasznarmoszkáját visszafoglaltuk. Ezek a területeken, valamint a miusi arcvonalon a szovjet elit egységei teljesen megsemmisültek. Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harcokról. A német páncélos kötelvények támadása a keleti arcvonal déli részén olyan eredményekre vezetett, amelyeket hadműveleti hatásokban még nem lehet átkinteni. A szovjet páncélos hadsereg jelentős részét itt szétverték, más szovjet erők megsemmisítés előtt állanak. Jelentősek azok az elhárítási sikerek, amelyeket a keleti arcvonal középső és északi részén értek el a németek.

Novoroszijzk térségében könnyen elhárították a szovjet támadásokat. A Miusz állás elleni szovjet támadásokat megfiúsították. A Donecvidéktől északnyugatra jelentős terepnyereséget értünk el. A 7-ik szovjet gárdalovashadtest megsemmisítése befejeződött. A foglyok között van Borriszov tábornok törzskarával együtt. A zsákmányolt hadianyag mennyisége igen nagy. A német vadászok 47 szovjet repülőgépet lőttek le.

Tovább tart a nyugalmi állapot a német-olasz afrikai hadsereg arcvonalain

Berlin. (Interinf.) A német-olasz afrikai hadsereg arcvonalán tovább tart a nyugalmi állapot. Brit felderítők és rohamcsapatok megközelítettek a német és olasz állásokat. Egy ellenséges felderítő kötelvéket felmorzsolttunk, 3 páncélos felderítőkocsit és egy páncélos csapatzállítókocsit zsákmányul ejtettünk. Egyébként semhol sem voltak nagyobb harci események.

Miután Délkelet-Tunéziában a három hadosztálynyi erővel támadásra rendelkezésre álló inváziós amerikai csapatokat szétvertük és a támogatásukra odavezényelt brit páncélos kötelvényeket megriktítottuk, a német és olasz kötelvényeket olyan állásokba

vonták vissza, amelyek az ellenség felvonulási terepének ellenőrzését biztosítják. Az ellenség csak szerdán reggel ismerte fel a német és olasz csapatok mozdulatát és csak tapogatózó utána. Az ellenség csapatai, amelyek brit kötelvényekből állnak a kiürített terület sűrű aláknázása következtében súlyos veszteséget szenvedtek. Szerda estig a harci érintkezés még nem állt helyre. A német légierő kötelvényei Sibától északra brit csapatmozdulatokat támadták és jelentős sikert értek el. A Földközi-tenger felett lelőttünk hat gépet. Egy gépünk elveszett. Nagyobb olasz harci repülőkötelvények mindenféle bombákkal támadták Philipeville kikötőjét. Több

hajót talált ért. Három szállítóhajón tüzeket figyeltünk meg.

Róma. (MTI.) A Stefani jelent: Az olasz főhadiszállás 1006. közleménye. Tuniszban helyi jellegű hadműveletek folynak. Német vadászok lelőttek hat ellenséges gépet. Olasz légikötelek Philippeville kikötőberendezéseit bombázták. Gabes és Kairuan elleni támadás alkalmával 12 ember meghalt, 30 megsebesült. Az olasz légi erő eredményesen bombázta a szíriai Tripolis közlekedési és egy repülőteret. A mára virradó éjjel ellenséges gépek bombákat dobtak Nápolyra. A polgári lakóházakban keletkezett csekély káron kívül a lakosság köréből néhányan megsérültek. — Trapani környékén ellenséges gépek géppuskázásának 2 halott és 3 sebesült áldozata van.

Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelent: Londonban csütörtökön késő este légiriadó volt. — jelent az angol hírszolgálat.

Vichy. (MTI.) A Német TI jelent: Az OFI híroroda légből kapottaknak minősíti azokat a híreket, amely szerint az Alexandriában állomásozó francia hajóhadat átengedték a szakadár franciák számára.

Japán katonai ereje egyre emelkedik

Lisszabon. (MTI.) A Stefani Iroda jelent: A csungkinginai katonai küldöttség vezetője Londonban kijelentette, hogy Japán katonai ereje egyre emelkedik. Erre való tekintettel újabb repülőgépezállományokat követelt Csungking-Kina számára a szövetségesektől.

Hajlandó az angol kormány felülvizsgálni az indiai helyzetet

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelent: Greenwood angol képviselő a kormányhoz intézett kérdésében, az indiai helyzet felülvizsgálását követelte. Eden külügyminiszter — az angol hírszolgálat szerint — kijelentette, hogy a kormány nézete szerint, a dolgok mostani állása mellett, Gandhi éhségsztrájkját figyelembevéve, a vita nem szolgálhatna hasznos célt, hanem inkább az ellenkezőjét. A kormány azonban hajlandó felülvizsgálni a helyzetet, ha a jövő hét folyamán bármilyen változás következne be.

Nem látogathatók a Debrecenbe érkezett honvédseregbe

(MTI.) Illetékes helyről közlik: A sebesült honvédek látogatók figyelmébe: A debreceni központi elosztó és vesztéző hadikórház hivatása szerint nem gyógykezelő kórház. Az ide érkező sebesülteket csak fertőtlenítik és fürdetik. A fertőtlenítésen átesett sebesülteket, amennyiben a sebesült honvéd nem fertőzőbeteggyanús a legrövidebb időn belül más kórházba kerül. A fertőző megbetegedés gyanújába eső honvédek visszamaradnak. Az utazással járó felesleges költségek elkerülése végett a Debrecenbe érkezett honvédseregbe látogatásait mellőzzék, mert azokkal való érintkezés ügysem lehetséges.

Tolnai Simonnak 25 százalékos érdekeltsége van a Forrás Kiadó-vállalatnál

Irodalmi tanácsstagságok havi 800 és 500 pengős tiszteletdíjakkal

A Magyar Közgazdaság írja:

A Forrás Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. a közelmúltban tudvalevően új érdekeltség tulajdonába került, amennyiben a részvénytöbbséget a Magyar Népművelők Társasága vette át. A részvénytársaság az eddigi kiadványokon, a Tolnai Világlapján, Délihábon és Ünnepen kívül Forrás címen havi irodalmi és tudományos folyóiratot is ad ki, azonkívül a magyar klasszikusok műveit filléres kiadásban terjeszti.

A vállalat most rendkívül közgyűlést tartott, amelynek jegyzőkönyvéhez mellékeltek a Pénzügyi Központ igazolasát is a részvénytulajdonosok bejelentéséről és ezerről Tolnai Simonnal, a vállalat megalapítójának s egykori fő részvényesének tulajdonában van 21 ezer részvényből 5350 darab, tehát az összes részvények negyedrésze. A rendki-

vüli közgyűlés az igazgatóság új tagjává vitéz Nagy István miniszteri tanácsost választotta meg és elhatározta irodalmi tanács létesítését. Az irodalmi tanács a vállalat irodalmi termékeit a kormányzat intencióinak megfelelően ellenőrzi és a részvénytársaság kiadásában megjelenő lapok irányát ugyancsból a szempontból figyelemmel kíséri.

A tanács tagjai dr. Antalfi Antal, dr. Hankiss János, dr. Milleker Rezső és dr. Bence Zoltán lettek, akiknek számára ennek a tevékenységüknek ellátásáért függetlenül a vállalat irányításában és a lapok szerkesztésében kifejtett munkájuktól, külön tiszteletdíjat szavazott meg a közgyűlés, még pedig a tanács első három tagja részére havi 800 pengőt, dr. Bence Zoltán számára pedig 500 pengőt.

Finn katonaegyetem

(MN.) A finnországi Acänialinnában, Kelet-Karélia fővárosában, közvetlenül a front mögött nemrég kezdte meg működését az első katonaegyetem, az egyetemet harminc katonai szolgálatot teljesítő egyetemi hallgató szervezte meg és a gondolatnak olyan sikere volt, hogy az egyetem előadásaira a karéliei harctérről tömegével jelentkeznek a hallga-

tók. Az egyetem történelmi-nyelvészeti, erdőgazdasági, matematikai és jogi fakultásra tagozódik. Az oktatás munkaközösségek alakjában egyelőre egy tisztiorvostudományi és több népi iskolai helyiségben folyik. Az előadásokat jó előmenetelű idősebb akadémikusok tartják. De már néhány helsinki egyetemi tanár is megígérte, hogy „tanszéket” vállal.

HAZÁNK — NEPÜNK — JOVÓNK

A falvak szíve

Fár nap múlva egy hónapja lesz már, hogy megérkeztek első sebesülteink. Azóta meleg szeretettel gyengéd női szívek állnak őrt a betegágyak mellett, társadalmat nem ismerve, derűs, önteláldozó mosollyal az önkéntes ápolók gondozzák őket.

Itt is, ott is találkozom asszonyokkal, lányokkal és szinte már el sem tudnám képzelni, hogy ne essen szó a sebesülteinkről. Most ezt küldtek, tegnap amazt, ez vagy az történt a kényelmük fokozására, gyógyulásuk elősegítésére.

Mindent és mindenkit megmozgató erőnek látszik ez a gondoskodás: kimutatni a hálát azokkal szemben, akik értünk annyit áldoztak és szenvedtek.

Ebben a tekintetben nincs panasz a társadalomra. Magáéva tette a sebesültek ügyét, büszke rájuk, boldog, hogy adhat nekik a szükséges kiadagolt magáéból.

Ahogy megérkeztek, a szívek, mint apró ezüst csengők elkezdtek zsongani s a szeretet sok-sok hulláma a városon át szinte pillanatok alatt eljutott a falvakba, bekopogtatott a kicsi szalmateleles házakból a cserénteles gazdaházig mindenütt, hogy megmozduljon a falu szíve is és elinduljon szeretetsomogok alakjában a kórház gyógyulást váró katonáihoz.

Nyilvános köszönet illeti a falvakat

bőkezű adományaikért: Cséttá, Kis-ürög, Alkér, Körösszakáll, Váradi-pósa, Pósalaka, Mezőszakadát, Kabaláspatak, Mezőszabolcs, Pusztajlak, Ujpalota, Dobai pusztá, Gyapju, Micske, a biharkereszteszi katolikus és a református nőegylet.

Igy sorakoznak a nevek és a falunévek mögött ott látjuk a drága, érző szívű magyar asszonyokat, akik sütik a jó házikenyeret, a jó foslós kalácsot, turós bélest, süteményt, szalma közé rakják a friss tojást, nehogy Váradiig összetörjenek. Zsirt adnak, jó hazai zsirt, lisztet, amit a saját szájuktól és a gyermekeiktől a nemes áldozat boldogító örömeivel vonnak el. Megrakott szekerek hozták és hozzák a falu szeretetének bizonyítékait hőseinknek és a szekerekről krumplival telt zsákok kerülnek le zöldség-halmok, bab, borsó; egyszóval minden, amit csak megteremhet ez a drága magyar föld, hogy hozzájáruljon sebesülteink jobb ellátásához.

És a falusi asszony íeltett kincse, a sok párnás ágy is megsínyli gazdasszonya adakozó szeretetét. Megapadnak egy kisse, de párna is kell a hősök feje alá, hogy visszaéljék rajtuk otthonuk melegét. Lepedők, törülközők, papucskok, botok, mind-mind az üdvös segíteni akarás beszélés bizonyítéka.

Soltész Kálmánné

Sikerült lefényképezni egy rák-sejtet

Berlinből jelentik: (INA) Tudományos körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a rák megbetegedését sikerült lefényképezni. Az elektronmikroszkoppal tizezeres nagyítású fényképet készítettek a betegséget okozó daganat sejtjeiről. Annak idején, mikor Koch Róbert egyszéri mikroszkopjával megtalálta a gümőkór csíráit, a felismerés nyomában nagy léptekkel haladt a gyógyítás. Azt remélik, hogy a rákgyógyítás terén is korszakalkotó sikert jelent az eddig ismeretlen ráksejt fényképe, mely a berlini AEG kutatóintézetben készült. — Mit is jelent ez a fénykép? A tudósok egyelőre nagyon óvatosan magyarázataikban — hiszen alig néhány napos a felvétel. Levált ráksejtet mutat a kép, melyet egy rákbeteg egér hasából szedtek ki. A közepén sötét mag van, ezt lazasejtszövet veszi körül. Ebben eddig ismeretlen részleteket tett láthatóvá az erős nagyítás. Így pl. a hatszögű lépésejtekre emlékeztető nvilásokat látnak s ezekben állandóan cserélődik a folyadék. Ezt a folyadékcsereit a „sejt életműködésének” nevezhetjük. Többet egyelőre még az orvosok és tudósok sem mondhatnak. Biztos azonban az, hogyha sikerül ezt a folyadékcsereit megakadályozni, ezzel elpusztíthatjuk a ráksejtet. Ha pedig a sejt elpusztítható, akkor az egész rákos daganat kiirtása is lehetséges.

Kereskedők — vagy spekulánsok?

Kállay Miklós miniszterelnök mondotta a Baross Szövetség közgyűlésén: A rohanó napok mai korszakában, amikor igen nagyok az egyéni problémák, amikor tudjuk, milyen nehéz megmaradni tisztességes kereskedőnek, innen kérek minden magyar kereskedőt, ne feledkezzék meg arról az alapelvéről, amit az elnök úr igen helyesen így fejezett ki: tisztességes polgári haszon igen, de hirtelen meggazdagodás nem! Aki hirtelen gazdagodik, az elszakad, kiválik a magyar kereskedői közösségből, ezt az élet számtalan példája bizonyítja — s ki kell küszöbölni a magyar kereskedők sorából, mert az ilyenek a kereskedelemnek nem munkásai, hanem spekulánsai.

Azt mondtam: a keret megadása a törvény célja. Most meg akarom mondani, hogy mit értek a tartalom alatt. Nemcsak az érdekképviseleti ügyek szolgálatát, hanem főleg azt, hogy a kereskedelem keresztény és magyarrá tételének csak akkor van értelme, ha olyan hasznos polgári lesznek az országnak, hogy munkásságuk alapján meg lehet különböztetni őket azoktól, akik előtűrik ezeket a pozíciókat betöltötték.

Mert nem elég eredmény az, hogy ennek vagy annak az üzletnek a jövővelme nem az egyik, vagy a másik zsebbe kerül: a léleknek is meg kell változnia! Ellenszolgáltatást is kérünk azért, amit a nemzet, a törvényhozás és a kormányzat a magyar kereskedelemnek nyújtott. Kérjük a magyar kereskedők lelkeit, hitét, bizalmát és áldozatkészségét, mert erkölcsi igazolást csak akkor kapunk mindazért, amit ebben az országban a keresztény magyar kereskedelemért tettünk, amely a szülő kereskedők helyébe került, más, különb, hasznosabb, magyarabb, az országnak és életet adó lesz.

Igy látják és élik át a fronton a visszavonulást

Egy német haditudósító megrendítő elbeszélése a visszavonuló csapatok hangulatáról

Valahol Oroszországban, február hó.

Már nem lehetett tovább titkolni: csak az első vonalbeli csapatok maradtak vissza és ezek is lassankint felszedelőzködtek az elvonulásra. — Most már a polgári lakosság örök derűlátói is földadták minden reményüket. Kapkodva csomagolták össze szegényes cökmökjüket és szekér szekér után — elől a rozoga szekér, hátul „vontatókötélre fogva” az egyetlen tehénke — az egész falu vándorutra kelt. Az ismét közeledő „vörös parádicsom” bizony senkit sem marasztalt.

A régi szállások, melyeket annyi ügyesség és találékonyság varázsolt európai fogalmak szerint is lakályossá, már rég üresen tátonganak és már csak a századparancsnokság virít teljes pompájában, de hamarosan ide is eljut a költözöködés hulláma. A fényképek eltűnnek a falakról, majd a rádiókészülék is követi és végül a kályhákörül sarok díszei, a kényelmes autótülések is visszakerülnek helyükre. Az egyetlen hátramaradt „garnitúra” már csak az asztal, körülötte az egész faluból összehordott különböző nagyságu és alaku székekkel. A régi meghitt hangulatnak már az emlékeiből is alig van valami, amikor az asztalra kerül a bucsuvcSORA, amely egy altiszt közreműködésével maga a századparancsnok művészkedett össze, aki „szolgálaton kívül” kitűnő szakácsnak tartja magát. A konyha ugyanis az egész kellektárával már az előző éjszaka utrakelt.

Az étlap fénypontja libasült. De a mások oly csábító látvány nem tudja fölvidítani a kedélyeket. Ha ez a liba valójában nem kivénhedt gunár lenne és ha nem tehetséges „amatőr”, hanem Lukullus piritotta volna ropogó a, akkor sem izlene, mert a gondolatok kinn kalandoznak a senkiföldjén és szíve egyik csücskében mindenkinél ott motoszkál az aggodalom, vajjon ez alkalommal is sikerült fog-e tervszerűen „elszakadni” az ellenségtől.

Sokkal nehezebb a visszavonulás, mint az előnyomulás!

Ez az aggodalom bizony teljesen jogosult. Hiszen még az előnyomulásnál sem kell az egész hadigépezet kerrekeinek oly pontosan egymásba illeszkedniük, mint éppen egy nemcsak taktikai, hanem ezenkívül rendkívül stratégiai jelentőségű „rötmegrövidítésnél”. Elég egy „műhiba”, például csak annyi, hogy egyetlen század a felületénél hamarabb szakad el az ellenségtől és nemcsak a szomszéd egységek, hanem esetleg az egész vállalkozás sikere veszélybe kerülhet.

És mennyivel nagyobb az egyes ember felelőssége is, saját magával és bajtársaival egyaránt! A motor jelentősége hirtelen óriásira szökik fel. Mint az orvos a páciens szívverését, akinek életbenmaradásától vagy halálától egész jövője függ, úgy figyel a gépkocsivezető gépének minden

legcsekélyebb „életmegnyilvánulását”. Hát még ha egy páncélkocsivezetőről van szó, aki az utóvédnek is ugyanolyan utóvédje! Az előnyomulásnál kényelmesebb volt a dolog: ha a „rozoga jószág” megmakacsolta magát, a vezető a sárhányónak dölve cigarettaszó mellett akár órákig is elvárt, amíg

Felszedelőzködik az utolsó utóvéd

Ebben a komoly felelősségtudatos hangulatban szedelőzködik össze a néma bucsuvcSORA után az utolsó utóvéd. A motorok feldübörögnek, könnyű ritmikus reszketés alatt rázkódnak a gépkocsik, melyeken sűrű glédában ül a legénység. A holdas éjszaka sejtlegesen derengő kődéből még néhány löszeres ládát cipelő alak „szívárogo” elő, azután elindul a karaván, melyet az ellenségtől már csak a jótékony köd választ el.

„Deus ex machina”-ként megérkezett a műhelykocsi. Nos ennek az időnek vége van és ha „bedöglük” a motor, nyoma sincs már a méltóságos nemtörődomségnek, és az aki ezelőtt a semmittevés és a kényelmeskedés művésze volt, most lázasan dolgozó szerelővé változik.

Elöl páncélkocsi, hátul páncélkocsi — így vonul a kis csapat. Egymásután maradnak el annak a kolhosznak egymástól messze, elszórt csürei és istálló, amelynek közelében a meglepetésszerűen betörő bolsevistáknak néhány nappal ezelőtt 95 ember közül 33 halottat és 29 foglyot vesztek. Azóta a század bőven el van látva orosz géppisztolyokkal. Zsákmányolt és saját löszerből is annyi volt a teherhordókra felhalmozva, hogy min-

Mi okozza és terjeszti a kiütéses tifuszt?

Felfedezték a „Flecktyphus” tökéletes ellenszerét

Lembergől jelentik: A háború kísérője a járvány. Megállapították, hogy a háborús veszteségek felerészét a járványok okozzák. Oroszországban hatalmas kiütéses tifuszjárványok követik a háborút. A mult világháború után az oroszországi tifuszjárvány áldozatainak számát 15—25 millióra becsülték.

A kiütéses tifusz alatt tulajdonképpen négy betegséget kell érteni. Az első, az európai, tetvek által terjesztett u. n. „klasszikus” kiütéses tifusz; ennek enyhább változatánál patkányok tetvei terjesztik a kórokozót csirákat; az Észak-amerikában honos ugynevezett „szikláz”-at egy bögyölyféle csipőse vizi emberről-emberre, míg a Távolkeleten atkák terjesztik a kiütéses tifusz negyedik változatát.

Ennek a négy betegségnek számtalan változata van még. Kórokozóikat „rickettziák”-nak nevezik. Rickettnek, a kiütéses tifusz kutatása közben hősai halált orvosnak emlékeztetere. Ezek a rickettziák 0.0003 milliméter nagyságúak, vagy inkább kicsinyességük, tehát tízszer kisebbek a hastífusz bakteriumainál. Hosszú ideig nem tudták a betegség okát felfedezni, míg végül is megállapították, hogy a ruhatetű terjeszti ezeket után sikerült megtalálni a tetvek testében magát a kórokozót is. A tetűcsípés nyomán az ember vérébe kerül a baktérium és kb. kétheti lappangás után jelentkeznek az első tünetek. Heves fejfájás és végtagfájdalmak lépnek fel magas láz kíséretében. Rövidesen a központi idegrendszer zavarai is csatlakoznak a tüpethez (szédülés, beszédzavarok, bágyadtság, stb.), három hét múlva foltoz kiütés keletkezik a beteg testén s innen nyerte nevét a betegség.

Gyermeknél és fiatalembereknél általában jóindulatú a betegség lefolyása, minél idősebb a beteg, annál súlyosabb és aggyasztóknál 70—80% a halálzási arányszám. Természetesen vannak általános jellegű járványok is, mikor

általában könnyebb, vagy súlyosabb a betegség korra való tekintet nélkül.

A kórokozó Rickettsia-Pravazekinek a szaporodáshoz élő sejtekre van szüksége, ha tehát ki akarják tenyészteni a kiütéses tifusz kórokozóját (ez pedig feltétlenül szükséges a betegség leküzdéséhez), a rickettziák szaporítását élő szervezetben kell végezni.

Azt gondolhatnánk, hogy nincs is szükség másra a kiütéses tifusz elleni küzdelemben, mint tisztaságra és a tetvek kiirtására. Vannak azonban alkalomok, mikor elkerülhetetlen nagyobb embertömegek elttetvesedése, azok közül sokan kényyszerülnek kiütéses tifuszzal már fertőzött vidéken élni. Tartós védelmet csak a védőoltás adhat, azaz a védőoltás által szerzett ellenállóképeség, amit a tudomány immunitás néven ismer.

Számtalan oltóanyagot állítottak elő. A két leghatásosabb oltóanyagot a lem-

den összekötéstől elvágvva sem kelene egyhamar löszergondoktól tartani.

Amikor a század eléri csapattestét, az éjszaka hátralévő részét „südiszno” állást alakítva tölti el.

Csak a hősi sírtól nehéz elszakadni

Eddig a szovjet sem mutatkozott. Talán az utóbbi napok elkeseredett ellenállása és ellertámadásai intették óvatosságra. Reggel azonban annál makacsabban támad, mintha csak be akarna hozni a mulasztottakat. Gránátvetők Szatalinogorák és tüzrség — egész fegyvertára itt van ismét a „südiszno” állás szakán. De hát akár itt van, akár nem ki kell tartani éjszakáig, ekkor azután más hadosztály veszi át a biztosítást.

És így megy ez napról napra, éjszaka-ról-éjszakra, mindig pontosan kijelölt szakaszokban.

Aki a mult télen is átélte ugyanezt, az teljesen tudatában van a külférb-séggel. Ami akkoriban nem mindig tervszerűen folyt le, az most szíve gépies pontossággal bonyolódik le. Valami azonban nem változott: az az árnyék, mely minden szívre ránehezedik, amikor a karaván elesett bajtársak sírja mellett hajad el most is ugyanaz.

(MN)

bergi Behring-intézet készíti kiütéses tifuszzal fertőzött tetvek beleiből, illetve mesterségesen fertőzött tyúktojásokból. A rickettziák a tetvek gyomrában és beleiben gyorsan szaporodnak, ezért az oltóanyag előállításához először a tetveket szaporítják, majd 14 napos korukban mesterségesen fertőzik őket kiütéses tifusszal. A kiütéses tifusz nemcsak az emberé, hanem a tetűnél is megbetegedést okoz, ezétroncsolja a gyomor- és bélsajteket. A fertőzés után körülbelül egy héttel finom tükkel kioperálják a tetvek beleit és ezekből nyerik a kéz oltóanyagot. Mielőtt forgalomba kerül az oltóanyagot, természetesen gondosan megvizsgálják, hogy tiszta és hatékony-e?

Igy eikerült tudósok és orvosok évenként tartó küzdelmes munkájának gátatvetni a leghorzalmasabb emberpueztító járvány elé.

Lehetőség szerint igyekeznek a kormány a lakáskérdést megoldani

A Magyar Országos Tudósító jelenté: A Magyar Élet Pártja csütörtök este tartotta ezévi első pártértekezletét. Az értekezleten az Erdélyi Párt tagjai is nagy számban vettek részt. Lukács Béla enök bejelentette, hogy az ujjannan kinevezett és megválasztott felsőházi tagok közül 52 lépett be a párthba. Vasváry Lajos a munkásság időszerei kérdéseit tette szóvá. Kállay Miklós miniszterelnök, az interpellációra adott válaszában elismeréssel szolt a magyar munkásság fe-

gyelmezett magatartásáról. Hangsúlyozta, hogy a munkásság megbecsülésében sem a kormányzat, sem a törvényhozás részéről nincsen hiány. A lakáskérdésről szólva kijelentette, hogy bármilyen nehéz is a megoldás, a kormány mindent megkísérel, ami emberileg lehetséges. A miniszterelnök az értekezlet után megbeszélést folytatott a felvidéki törvényhozókkal, a Felvidék különleges gazdasági és kulturális kérdéseiről.

MAGYAR HŐSÖK

Gaugecz József szakaszvezető

A rendületlen küzdőszellemnek szép példáját adta a Don-menti harcokban Gaugecz József szakaszvezető.

1942 szeptember 13-án az úgynevezett harmadik Uryw-i ütközetben Sztorozsevoje körül kemény harcokat vívtak páncélosaink. E harcokban Gaugecz szakaszvezető, mint egy harcokosi vezetője vett részt s kocsijával bátran előretörve, megsebesült. Sérült harcokosjából kiemelték s a kötőhelyre került, azonban nem akart kikapcsolódni a harcból, hanem sebe ellátása után elhatározta, hogy kihozza megbénult és vezető nélkül álló harcokosját az ellenség tűzéből. Vállalkozását egyik önként jelentkező bajtársával keresztül is vitte. Bár a harcokosi környéke szakadatlan bolsevista tűz alatt állott, vakmerően előre mentek s noha az ellenség most ellenük fordította leghevesebb tűzét, haláltusájukat nyugalommal javították ki a sérült harcokosit és sikerült is azt a további harcok számára kimenteniök.

Karsay István hadnagy

Kiemelkedő bátorságával tüntette ki magát az 1942. szeptember 11-én Strozsevoje mellett vívott harcokban Karsay István hadnagy, egyik lövész-százalajunk géppuskás szakaszparancsnoka.

Saját csapatainak támadását rendkívül megnehezítette és súlyos veszteséggel fenyegette egy jól rejtett ellenséges támpont tüze. Karsay hadnagy elhatározta, hogy mindenképpen elnémítja ezt a támpontot. Ezért géppuskáival oldalról igyekezett megközelíteni a támpontot. Helyenként heves tűz alatt álló területen, másutt pedig szakadékos, csaknem áthatolhatatlan terepen lopózott a támpont oldalába, majd géppuskáinak összefűzött III-at futtatja, Matyi remekül fogott tűzével váratlanul rajtaütött a támpont védőin, azok nagyrészt lelőtte, más részét pedig menekülésre kényszerítette. A támpont leküzdése után saját támadásunk nyomában új lendületet nyert. E legyvertények végrehajtása során megsebesült s a harcmezőre szállították. Küzdő szellemére jellemző, hogy sebe gyógyulását nem akarta bevárni, hanem mielőtt az valamennyire javult, ismét visszatért zászlóaljához, nyomban átvette az egyik puskás század megsebesült parancsnoka helyett annak kötelességét. A század nehéz helyzetben harcban áll itt. Karsay erővel rendezte a köteleket és megszervezte állásainak védelmét. Szeptember 16-án az ellenség harcokosikkal támogatott heves ellentámadást indított a honvédek ellen. Az első rohamokat a század tüzzel visszaverte majd amikor a harcokosok is támadásra indultak, a legénység parancsnoka biztatására állásai felett átengedte a páncélosokat s a harcokosikat követő bolsevista gyalogság ellen fordult. Ebben a helyzetben végig kitartottak Karsay hadnagy példájára és a fél napon át továbbtartó új és új támadások az ellenség leg-súlyosabb veszteségei mellett vetették vissza. Rendületlen magatartásukkal biztosították csapataink küzdelmének sikerét.

Személyi változások a szatmári egyházmegyében

Szatmár. Saját tud. A szatmári egyházmegye idei márciusi körlevele a következő személyi változásokat közli:

Az ugoceai kerület esperesi teendőinek végzésével Bártfay Kálmán főesperest, nagyszöllősi plébánost bízták meg; Hágér Sándor eddigi esperest e tisztétől felmentették.

Botlinger Pál erdődi plébánost a vállaji plébánia vezetésével bízták meg. Homoky Ferenc máramaroszigeti hitoktatót mátészalkai lelkésznek nevezték ki.

P. Szakács Előd ferences atyát előjárói engedélyével kisegítő minőségben Mércyre helyezték.

Gábrriel Sándor kisegítő lelkészt március 1-től az erdődi plébánia ideiglenes vezetésével bízták meg.

Körmendy Béla mérki segédlelkész tanulmányi szabadságot kapott.

Horváth Ágoston felsőbányai segédlelkész március 1-i hatállyal az unghutai helyi lelkészség vezetését veszi át. Felsőbányai segédlelkész lett Tartály András, eddigi unghutai helyi lelkész.

Fényi Ferenc vállaji ideiglenes lelkészt máramaroszigeti segédlelkésznek nevezték ki.

Scheuermann Károly nagybereznai segédlelkész ungvári ideiglenes hitoktató lett.

Tóth László máramaroszigeti segédlelkész ottani hitoktató lett.

Katonalelkészi szolgálatot teljesítenek: Galambos János márokpapi plébános, Várhelyi-Vizler László szatmárcsekei lelkész, Körtyvélyesy Ferenc gyakorló tanár, Tóth Miklós ungvári hitoktató, Vaskó Béla nagygyejezi lelkész és dr. Ritli István ungvári hitoktató.

Kisürögdi román kis község lakossága gyűjtést rendezett a sebesült honvédek javára

Kisürögdi. Saját tud. Kisürögdi román kisközségben az állami iskola tantesztülete: Csathó Mária, Sándor Edit és Papp Dénes, a leventék közreműködésével gyűjtést rendezett a nagyváradi hadikórházban ápolt sebesült katonák részére. A gyűjtés nehéz és áldozatos munkáját a tantesztület tagjai és a leventék nagy buzgalommal végezték. A 750 lelkes kis román község lakossága szívesen adott tehetsége szerint. Összegyűlt ruhaneműből 7 párna, 3 párnahaj, 2 lepedő és 35 törülköző. Élelmiszerből összegyűlt: 117 kiló burgonya, 17 kiló bab, 59 kiló

liszt, 101 tojás, 14 darab szappan és tíz üveg paradicsom.

Kedves látvány volt a faluban, amint a tantesztület tagjai a leventékek házról-házra jártak a nagy kosarakkal és a falu népe kigyűlt az utcára. Az egyes házaknál már az utcán fogadták a gyűjtőket és szívesen tessékelték be őket az adományok átvételére.

Az összegyűlt ruhaneműket Bartha László nagyürögdi jegyző vette át és ő is továbbítja a Vöröskereszt nagyváradi irodájához, az élelmiszereket pedig Sándor Edit tanítónő adja át a Vöröskeresztnek.

Érdekes vallomások a kolozsvári kommunista bűnügy tárgyalásán

Kolozsvár. (MTI) A kolozsvári törvényszék ötötanácsa folytatta a kommunista szervezkedési bűnügynek tárgyalását. Először a vádiratot olvasták fel, amely megállapítja, hogy a vád alá helyezett 192 személy részese volt annak a szervezkedésnek, amelyet a romániai kommunista párt 1930-ban kezdett meg. A mozgalom résztvevői a visszatérés első napjaiban és 1941-ben is tovább szervezkedtek. A Szovjetunió elleni háború kitörésekor lep-

lezték le a szervezkedést. A pártsejtek vezetőit és tagjait őrizetbe vették. A vádirat ismertetése után Márton Dóra gyári munkásnőt hallgatták ki. Bevallotta, hogy vezetője volt egy kommunista sejtnak, de később, mint vezetőre alkalmatlant eljettették. Bűnösnek érzi magát. Págocean László román nemzetiségű párttagot hallgatták ki ezután a törvényszék. Tagadta, hogy a szervezkedésben résztvevő volna. A tárgyalást pénteken folytatják.

Kijelölt tűzifa- és szénnyagkereskedők adatszolgáltatási kötelezettsége

A kereskedelmi- és iparkamarák a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendelkezésére a kijelölt tűzifa- és szénnyagkereskedőknek adatbejelentési íveket küldenek szét. Azoknak a kereskedőknek, akik az adatbejelentési íveket nyolc napon belül nem küldik vissza kitöltve az illetékes kereskedelmi- és iparkamarának, visszavonják a kijelölést. Illetékes helyről

ezért külön is felhívják a kijelölt tűzifa- és szénnyagkereskedők figyelmét az adatbejelentési ívek pontos visszaküldésére. Azok a kijelölt tűzifa- és szénnyagkereskedők, akik február 25-éig nem kapják meg az adatbejelentési íveket, saját érdekükben azonnal jelentkezzenek a telephelyük szerint illetékes kereskedelmi és iparkamaránál.

Amíg egy levél elkészül

Berlinből jelentik: (INA) Gazdasági szakemberek kiszámították — az „Olympia-Rundschau” megállapítása szerint — mennyibe kerül egy üzleti levél elkészítése. Az eredmény azt mutatja, hogy megiehetőse drága mulatság az üzleti levelezés, mert egy átlagos hosszúságú, kb. 25 soros üzleti levél költsége egy pengő 40 fillér — a postabélyegen kívül! A költség-számításnál figyelembe kell venni: a borítékot, levélpapírt, másolópapírt, az indigó, az írógép és a gépszalag kopását. Az általános irodai költségeket mint házbér, fűtés, világítás, takarítás nem is vették figyelembe!

Nagyvárad thj. város polgármestere. 4.777/1943. szám—III.

HIRDETMÉNY

Nagyvárad thj. város törvényhatósági kisgyűlésének az 1942. évi október hó 21-én 192 kisgy. 37.691/1942. szám alatt hozott határozatában kifejezésre juttatott kérelmére, a vonatkozó kisajátítási összeírásban és tervrajzban feltüntetett, a Sternberg Salamon, Sternberg Izidor és Léb Lajosné szül. Klein Regina nagyváradi lakosok tulajdonát képező és a nagyváradi 959. számú telekkönyvi betétben 3178. hrez. a. felvett 59 négyzetööl kiterjedésű, a Vegyi- és Élelmiszeripari R. T. telekfelosztásával kapcsolatos utcanyitási céljára szükséges ingatlanrésznek Nagyvárad thj. város részére megszerzésére a M. Kir. Iparügyi Minisztérium 3.723/XV. 1943. sz. rendeletével, az 1937. évi VI. t. c. 12. paragrafusának 1. bekezdése b) pontja, illetve a 13. paragrafus 1. bekezdése alapján a 12. paragrafus 2. bekezdése értelmében a kisajátítási jogot engedélyezte.

Nagyvárad thj. város közigazgatási bizottsága kisajátítási albizottságának az 1929. évi XXX. t. c. paragrafusa, illetőleg a 7890/1930. M. E. számú rendelet 5. paragrafusa értelmében az 1881. évi XLI. t. c. 38. paragrafusában körvonalazott tárgyalás és barátságos egyezség megkísérlése céljából dr. Soós István polgármestert, vagy helyettesét, dr. Thury László tiszti főügyészt, Oláh Béla műszaki tanácsost az államépítészeti hivatal főnökét kiküldte, a bizottság jegyzőjéül Fluck Ferenc th. tanácsnok I. o. aljegyzőt kijelölte, a tárgyalás határnapjául 1943. évi március hó 13. napjának d. e. 9 óráját kitűzte, helyéül pedig a városháza tanácstermét kijelölte.

A kisajátítandó ingatlanra vonatkozó tervrajz és összeírás az 1943. évi február hó 26. napjától március hó 12. napjáig terjedő 15 nap alatt Nagyvárad város gazdasági ügyosztályánál (városháza II. em. 23. sz.) közzé kell tenni.

Erről az érdekelteket azon figyelemzetéssel értesítem, hogy a tárgyaláson jogában áll minden érdekeltnak a kisajátítási terv ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbevetetni. Ennek elmulasztása azzal a jogi következménnyel jár, hogy a kisajátítási terv végleg megállapítottnak és a nemnyilatkozó által elfogadottnak tekintetik. A bizottság a kisajátítási terv felett akkor is érdemben fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen.

Nagyvárad, 1943. február 25.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Kávészakban és vendéglőkben közzé a „MAGYAR LAPOK”-at.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40,
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza

**P. Vitéz Berárd a szatmári egyház-
 megye szórványmisszionáriusa.** Szat-
 márt. Sajtó tud. Dr. Scheffler János
 szatmári megyéspüspök P. Vitéz Be-
 rárd ferences atyát a szatmári egyház-
 megye szórványmisszionáriusának ne-
 vezte ki. P. Vitéz Berárd már az ősz
 óta járja az egyházmegye szórványvi-
 dékeit és sok helyen tartott missziót.
 Olyan helyeken is megfordult, ahol még
 csak nagy ritkán láttak katolikus pa-
 pot. A szórványmissziót és szórvány-
 gondozást ezzel a kinevezéssel rendsze-
 resítették a szatmári egyházmegyében

**FOGHÁZORVOSI KINEVEZÉS A
 NAGYVÁRADI FOGHÁZNÁL.** A Buda-
 pesti Közlöny legutóbbi száma közli,
 hogy a m. kir. igazságügyminiszter dr.
 Fazekas Lajos kórházi orvos, nagy-
 váradit lakost a nagyváradit kir. törvény-
 szerű fogházhoz tisztelendő fogházor-
 vosnak nevezte ki.

A Nagyváradit Takarékpénztár évi
 rendes közgyűlést folyó hó 28-án (va-
 csaárnap) déli 12 órakor tartja meg inté-
 zeti helyiségében, melyről részvénye-
 seit és üzemeltetőit, ezuttal értesíti.

**ROOSEVELT KÖNNYEBBEN MEG-
 BETEGEDT.** Genf. (MTI.) A Német
 Távirati Iroda jelent: Washingtonból
 jelentik: A Fehérház közleménye eze-
 rint Roosevelt könnyebben megbetege-
 dett. Könnyebb gyomorbetegségei van-
 nak.

**A KATOLIKUS LEÁNYOK LELEKI-
 NAPJA.** Most vasárnap. — február hó
 28-án — délelőtt fél 9-től délután 6-ig
 lelkélnap lesz Pray György u. 5. szám
 alatt, a Szociális Testvérek otthonában
 a nagyváradit katolikus leányok szá-
 mára. Vezetj: főtisztelendő Béltékly Fe-
 rencs hittanár. Szeretettel hívunk min-
 den — legalább négy középiskolát
 végzett — leányt, aki vágyik egy imá-
 dós, csendes napra, hogy lelkét Isten-
 hez emelve, megerősítse az élet ne-
 hézségeire, küzdelmeire. A Katolikus
 Leányok Csoportjának vezetősége.

**URAY TIVADAR KORMÁNYFŐTA-
 NACSOS LETT.** A MTI. jelent: Uray
 Tivadarnak a Nemzeti Színház örökös
 tagjának a kormányzó a kormányfőtaná-
 csi címet adományozta.

Közgyűlést tartott a Petőfi Társaság.
 A MOT jelent: A Petőfi Társaság csüt-
 örtökön tartotta évi közgyűlést. A
 közgyűlésen biztosi taggá választot-
 ták meg Czobor Minka eddigi rendes
 tagot. A társaság rendes tagjai lettek:
 Jenácz Róza és Komjáthy Aladár. A
 társaság idej nagydíjjal vitéz Bodor
 Aladár költőt tüntették ki.

Hottya Jenő

41 éves korában elhunyt.
 Temetése folyó hó 27-én
 délután 4 órakor lesz a
 Rulikovszky temető Stein-
 berger kápolnájából.
 (Kegelet) Tarsoly.

**ELHAGYták VICHYT AZOK A
 KÖVETEK, AKIKNEK ORSZÁGAI
 SZAKITOTTAK A TENGELLYEL.** Pá-
 risból jelentik (MTI.) Vichyt már el-
 hagyták mindazon országok követei,
 amelyek szakítottak a tengelyhatalmak-
 kal. A chilei követ is elutazott, bár még
 nem szakították meg a diplomáciai
 kapcsolatokat.

**Teljes búcsúnyerés lehetősége légitá-
 dás idején.** A magyarországi egyházmeg-
 yék idej körlevelei sorban közlik a
 római Sacra Poenitentiaria egyik dek-
 réumát, amelynek értelmében légitá-
 madást átélő városok lakói teljes bu-
 csút nyerhetnek ha bűnbánó lélekkel,
 Isten szeretetének és bűneink fölött ér-
 zett őszinte bánatnak érzelmével „Ja-
 zusom, irgalmazsi!” fohászt mondják.

**FELÉRE SZÁLLITJAK LE A MO-
 TALKO KIUTALÁST.** A MTI. jelent:
 A hivatalos lap holnapi száma rendelet-
 tet közöl az egyes mezőgazdasági termé-
 lőkre kivett beszállítási kötelezett-
 ség megállapításáról, továbbá a magán-
 használatú személykocsik, motorkerék-
 párok és teherkocsik számára kiutalt
 motalkónak felére való leszállításáról.

**Uj bérlő a Félix-fürdő éttermi, kávé-
 házi és cukrászai üzemében.** A Pesti
 Tőzsde írja: Félix-fürdő összes éttermi,
 kávéházi és cukrászai üzemét kedden
 bérbevette Csuvárszky Árpád, az Opera
 Kávéház egyik üzletvezetője. Az új bérlő
 a Premontrei Renddel történt meg-
 állapodás szerint, téli és nyári üzemeltet-
 tartozik fenntaranni és elsőosztályu
 konyhát kell vezetnie. Félix-fürdőt az
 új bérlő március 15-én fogja megnyitni

A változás évében, amikor fokozott
 mértékben kell arra törekednünk, hogy
 a belső beállított pangást megszünt-
 tessük, valamint hogy a belső szervek
 vérkeringését erősítsük, akkor reggel
 éhgyomorral egy pohár természetes
 „Ferenc József” keserűviznek gyakran
 valóban áldásos hatása van. Kérdezzé
 meg orvosait!

**Rendkívül jó eredménnyel végződött
 az új pemet műbőr próbája.** Berlinből
 jelentik: (MTI.) A NTI jelent: Egy új
 német műbőrgyártmány használhatóság-
 gáról folytatott első kísérletek rendkí-
 vül jó eredménnyel jártak. Az új mű-
 bőr rost szerkezete olyan, mint a való-
 di bőr, ugyanugy lélekliz és olyan
 hajlékony, azonkívül tetszészerinti
 vastagságban állítható elő, alapanyagát
 polimerizáció útján állítják elő.

**FELHÍVÁS A LÓTENYÉSZTŐ GAZ-
 DÁKHOZ.** Nagyvárad thj. város polgár-
 mesteri hivatala 5303/1943. szám alatt
 a következő hirdetményt adta ki: Ér-
 tesítem a lótenyésztő gazdákat, hogy
 1943. március hó 23-án Biharpüspöki
 közegységben a fedeztetési állomás udva-
 rán kancatörzskönyvezés és párosítás
 lesz reggel 8 órától délután 2 óráig.
 Ezen időpontra a tenyésztők 2 és fél
 évet betöltött, vagy annál idősebb kan-
 cáikat elővezethetik. A törzskönyvelés-
 hez az elővezetendő kancák származá-
 sára vonatkozó minden okmányt a ten-
 yésztők vigyék magukkal. Nagyvárad
 1943. február 25. Gazdasági tanácsnok.

25 dollár büntetés, mert egy nappal
 ebédelt. (NN) Amint a „Philadelphia
 Tribune” jelent, a burmingtonhami rend-
 őrségbíró Donald Rasmussen profesz-
 szort, feleségét és Lewis Burnham né-
 ger tanítót egyenként 25 dolláros pénz-
 büntetésre és a tárgyalási költségek
 megfizetésére ítélte, mert egy nyilván-
 nos vendéglőben közösen ebédelték. A
 vendéglős 5 dolláros pénzbüntetést ka-
 pott.

KORONA Filmszínházban Pénteken utoljára
Varju a toronyórán
 Szombattól: **Fények az éjszakában**

TARZAN GYŐZ!
 A dzsungel bősének újabb kalandjai
 Pénteken utoljára: **Balkezes angyal** Szombattól a **CASINOBAN**

**Ruhanyagot kért a szovjetkormány
 az angoloktól.** Bernből jelentik: (B. T.)
 A szovjetkormány ruhaanyagot kért
 az angol kormánytól a polgári lakosság
 számára.

**MANDZSURIÁBAN LESZ A VILÁG
 MÁSODIK LEGNAGYOBB DUZZASZ-
 TÓMŰVE.** Hsziking. (MTI.) A NTI. je-
 lent: Mandzsuriában rövidesen meg-
 nyílik a világ második legnagyobb duz-
 zasztóműve.

**Jóváhagyták Pápen merénylőinek a
 büntetését.** Ankarából jelentik: (MTI)
 Az angol hírszolgálat szerint, az anka-
 raj rádió közölte, hogy a török fellebb-
 viteli bíróság, csütörtökön jóváhagyta
 a büntetőörvényezék ítéletét Pápen
 német nagykövet merénylőinek peré-
 ben. A szovjetorosz Pavlov és Kornilov
 büntetése ez szerint 16 évi és 8 hónapi
 kényszermunka, a török származású
 Sáyman és Sagel pedig 10 évi fegy-
 házbüntetést kaptak.

**OLASZORSZÁGBAN NEM JÁTSZ-
 HATNAK AMERIKAI FILMEKET.** Ci-
 nedor. Január 15-én tilt le az ameri-
 kai produkciójú filmek olasz moziban
 való vetítésének végős határidejét. Et-
 től az időponttól kezdődőleg a fenti
 filmek vetítésére adott valamennyi en-
 gedélyt visszavonták, úgyhogy az ame-
 rikai filmek ezzel teljesen és véglegesen
 lekerültek az olaszországi mozik műsor-
 áról.

Bélyegkiállítás Svájcban. Bernből
 jelentik: (MTI.) A NTI jelent: Csütör-
 tőkön nyitotta meg Bernben a „száz-
 éves svájci bélyeg” kiállítását ünnepé-
 lyesen Cello svájci köztársasági elnök.
 A megnyitóbeszédben az elnök kijelen-
 tette, hogy Svájc a történelmi esemé-
 nyek során még sohasem került
 olyan veszélyes fordulópontra, mint
 ma. Svájcnak eltökélt szándéka fenntar-
 tartani semlegességét.

Halálraítéltek két kommunistát. Zag-
 rából jelentik: (MTI.) A rögtönítélőbi-
 róság halálraítélte két ember kommuni-
 sta propagandatevékenység miatt. —
 Mindkét ítéletet végrehajtották.

**Nagy árvíz pusztít az Aaland szige-
 teken.** Helsinkiből jelentik: (MTI.) A
 NTI jelent: Az Aaland szigeteken nagy
 árvíz pusztít.

**VERSENYFUTÁS 600.000 DARAB
 NYULBŐRÉRT A BŐRÖSÖK ÉS A
 KALAPOK KÖZÖTT.** A Magyar Tu-
 dóseftó jelent: Ezenként a becslések sze-
 rint átlagosan 600.000 darab nyulbőr ke-
 rül piacra, amelynek körülbelül 75 szá-
 zalékát a kalapüzemek, 25 százalékát
 pedig a bőrpar dolgozza fel. A bőr-
 ipar a jelenlegi viszonyok között foko-
 zottabban kívánja a nyulbőrök bedolgo-
 zását és több nagy- és közepgyár élénk
 érdeklődést mutat a nyulbőrök kiké-
 szítésének lehetőségei iránt. A kalap-
 gyárak természetesen ragaszkodnak az
 eddigi kontingenseikhez.

**22 millió embert foglalkoztat az ame-
 rikai hadiipar.** Bernből jelentik: (B. T.)
 Washingtoni jelentés szerint az ameri-
 kai hadiipar 22 millió embert foglal-
 koztat.

Légóttalmi közlemények

Folyó hó 27-től, szombat délután fél-
 8 óra, kezdettel 8 óras utánképzési tan-
 folyam indul a Ritoók-utcai elemi iskola-
 kápolnában a kiképzett parancsnokok és
 parancsnokhelyettesek részére.

Megjelenni kötelesek: Mészáros, Ri-
 manóczy, Nagy Sándor, Jakab Mihály,
 Széchenyi-tér, Ritoók Zsigmond, Schu-
 bert, Verbóczy, Sztaroveszky, Papváry,
 Györgyöcsy, Mikes Kelemen, Vörö-
 smarty, Kálvária, Ady Endre utcákban
 lakó azon parancsnokok és helyette-
 sek, akik utánképzési tanfolyamot ed-
 dig még nem végeztek.

Továbbá megjelenni kötelesek még
 az alább felsorolt utcai parancsnokok
 és helyettesei is:

Háromrozsza-u., Blaha Lujza, Péter,
 Csengeri, Lakatos, Bunyitay Vince lí-
 get, Pál, Ezredévi Emléktér és Tisza
 Kálmán-tér.

A parancsnokok és parancsnokhe-
 lyettesek megjelenéséért a háztulajdo-
 nosok is felelősek. Légóttalmi Liga
 nagyváradit csoportja.

Nagyvárad thj. város adóhivatala. ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott városi végrehajtó közhir-
 ré teszem, hogy köztartozások fejé-
 ben lefoglalt ingóságokra az 1925.
 évi 600 P. M. rendelet 67-69. szá-
 kasza alapján az első árverést 1943.
 március 4-re a Bémer-tér 8 sz. alatt,
 a másodikat 1943. március 12-re a
 városi közraktárban (Thaly K. utca
 2 sz.) kitűzöm.

Árverési feltételek: 1. Az első ár-
 verésen az egyes ingóságok csak az
 eszben kerülnek eladásra, ha az ár-
 verezők a becsérték háromnegyed ré-
 sze erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az
 ingóság becsértékre való tekintet nél-
 küül, a legnagyobb vételi ajánlatot te-
 vő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy
 megkísérlése esetén a behajtási ille-
 tek 8 százalékos.

4. A vételár azonnal és készpénz-
 ben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. február 23.
 Csikess Gyula, végrehajtó
 A kiadmány hiteleül: Molnár kiadó.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS
 Feledhetetlen jó férjem el-
 hunyta alkalmával felettes
 hatóságának, bajtársainak, ro-
 koncknak, ismerősöknek a
 mindazoknak, akik elhunytá-
 val a bennünket ért mélyszégyen
 gyászunkban bármily formá-
 ban résztvettek, szeretetteljes
 vigasztalásukkal azt enyhíteni
 igyekeztek, ezuton mondunk
 hálás köszönetet.
 Özv. SZABÓ LAJOSNE
 thj. SZABÓ LAJOS

SPORT

Fontos javaslatokat terjesztett a polgármester elé a NAC miniszteri biztosa

Még két sportpálya kijelölésével és a versenyek nagyobb támogatásával foglalkozik a javaslat

Nagyvárad. Saját tud. Ajtay G. Gyula a NAC miniszteri biztosa az alábbi javaslatot terjesztette a polgármester elé: „Méltóságos Polgármester ur!

Folyó évi január hó végén tartották közgyűléseiket az ország különböző sportszervei, Alulírott ezekben a sportszövetségi közgyűléseken részint mint tanácsadó, részint mint egyesületi képviselő vettem részt.

Az ország hivatalos sportjának legfőbb vezetői, valamint a sportszövetségek vezetői bizonyos munkák elvégzésére hívták fel az egyesületek vezetőit működésük területén. Talán nem lesz érdektelen az ott hallottak alapján polgármester ur ezíves tudomására hozni azt a három vezérgondolatot, amelyek ott kifejezésre jutottak. Egyesületi szempontból nézve az első vezérgondolat végrehajtása érdekében az egyesületeknek kötelezővé tették, hogy a sportolók körében a fegyelmet a jövőben sokkal nagyobb mértékben kell alkalmazni, még ha az a mennyiség és minőség rovására is megy.

A legfőbb sportvezetők második irányító vezérgondolata az, hogy tekintettel arra, hogy a „Sport Honvédelem”, a mostani háborús időkben nem hogy visszafejlesztjen — mint az elmúlt világháborúban — hanem fokozni kell a sportolást. Ennek egyik leghatásosabb eszköze a sportversenyek rendezése. — Városi szempontból nézve a dolgot, fentírt két pont keresztülvitelére a városnak a maga erkölcsi tekintélyével és anyagi erejével serkentőleg kell hatni olyan formán, hogy a törvényhatóság kebelében megalakult sportbizottság segítségével mindazon egyesületeknek, amelyeket Nagyvárad város segélyben részesít, felhívja a figyelmet az előző két pontban foglaltakra és a sportversenyek rendezéséhez az eddiginél sokkal fokozottabb erkölcsi és anyagi támogatást nyújt.

A harmadik vezérgondolat az, hogy fel kell készülni a mostani háború befejezése után meginduló lüktető életre. Tekintettel arra, hogy minden háború után sok olyan munkaerő szabadul fel, amelyek a hadiiparban dolgoztak, ezeknek a munkaerőknek Németország példájára szerint legjobb felhasználása az, hogy megfelelő sportlétesítményeket építhetnek ki.

Németországban példa nélkül álló mértékben építették ki a sportlétesítményeket az elmúlt világháború után. Ezt annak köszönhetjük, hogy a felszabadult munkáskezeket a már előre kijelölt területeken, s a már előre elkészített tervek szerint azonnal munkába fogták, mert a sportkérdésével intenzíven foglalkoztak annak felismerésében, hogy a sport a honvédelemnek is a legfőbb alapja. A mai világháborúban a német hadsereg nagy átütő erejének egyik főoka az, hogy Németország az 1920. évtől 1938-ig az egész német népet bevonták valamilyen sportág intenzív művelésébe.

Sport létesítmények szempontjából Nagyvárad városa legutolsó heiyen áll az ország városai közül, mert szomo-

ruan kell megállapítanunk azt, hogy a százezer lakosú városnak egyetlen polgári célt szolgáló sporttelepe van, amely a mai redukált sportolási lehetőség szükségének még az egyharmad részét sem tudja kielégíteni.

A fentiek alapján tisztelettel a következő két indítványt terjesztem elő: 1. Jelen beadványomban foglalt második számú vezérgondolat végrehajtása tárgyában méltóztatásuk összehívni a törvényhatóság kebelében megalakított sportbizottságot, hogy együttes

munkával a mai idők szelleméhez és Nagyvárad százezer lakosú városához méltó megoldást találjunk.

2. Tekintettel arra, hogy Nagyvárad polgári lakosságának sürgősen szüksége van még két sportpályára, tisztelettel javasolom ezen két új sportpálya területének és helyének végleges kijelölését és az építendő két sportpálya pontos terveinek elkészítését, hogy akkor, mikor az építési lehetőségek újból megnyílnak és Nagyvárad városának meglesz az anyagi ereje, haladéktalanul hozzá lehessen fogni az új sportpályák építéséhez.

Tisztelettel közlöm azt is, hogy jelen beadványban foglalt gondolatokat Nagyvárad városának legközelebbi törvényhatósági közgyűlésén is ismertetni akarom, tisztelettel kérem tehát, hogy ennek a lehetőségét megadni méltóztatásuk.

Polgármester ur személyével szembeni nagyrabecsülésem mellett maradtam hazafias tisztelettel Ajtay G. Gyula a Nagyvárad Atlétikai Club miniszteri biztosa.”

Férfi ruhákat, használtakat, használt ruházatokat, legjobban árón vehet, eladhat **MOLNÁR** Bémer-tér 1. udvarban, hivásra házhöz jövék.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:
Péntektől minden este: Mondj igazat, csak felnőtteknek

Pénteken este mutatja be a színház premier bérletben a „Mondj igazat” című kacagtató bohózat újdonságot Hotty Éva, Szögi Arany, Fajk Rózi, Szabó Ernő, Daniss Győző, Bakay Lajos, Benkő Béla és Pákozdyval a főszerepekben. Vaszary János nagysikerű bohózat újdonsága tele van színporkázó szellemességgel és a nézőtérén egy percre sem szűnik meg a kacagás és egymást érik a nyiltszíni tapsok. A „Mondj igazat” előadása fiatal leányoknak nem alkalmas. Csak felnőtteknek. Pénteken premier bérlet, szombaton este Á-bérlet, vasárnap este, kedden és szerdán este néreltszűnet.

Szombaton délutánra hirdetteit gyermek-előadás elmarad a „Mária főhadnagy” rendkívüli nagyarányú előkészületei miatt. A megváltott jegyek árát a pénztár visszafizeti. Legközelebbi gyermek-előadás két hét múlva lesz.

Vasárnap délután negyed 4 órakor a nagysikerű „Csipkeaiarc” című izgalmas és kacagtató operett-újdonság van műsoron. Olcsó helyárakkal.

Hétfőn este az Iskolánkívül: Népművelési Bizottság rendezésében „A mosoly országa” c. Lehár-operett kerül színre.

SIMOR ERZSI három napos vendégjátéka a színházban. Mérsékelt felemelt helyárak. Csütörtökön este a „Vén diófa” című nagysikerű operettben, pénteken és szombaton este pedig a „Főnyeremény” című bohózatban lép fel Simor Erzsébet, a magyar filmek ünnepelt művésznője. Pénteken este premier-bérlet (ráfizetéssel), szombaton este Á-bérlet (ráfizetéssel). A m. t. bérlelőközönség bérletjegyük felmutatása és nagypályánál 10, kis-pályánál 8, zsöllyénéi 2. korszéknél 1.30 pengő ráfizetés mellett a pénztárnál megkapják a bérlet helyükre szóló napi jegyüket kedden déli 12 óráig. A színház igazgatósága felhívja a m. t. bérlelőközönség figyelmét, hogy aki nem óhajtja a bérletét igénybevenni a „Főnyeremény” előadásánál, úgy készséggel más darabra átcsereleli.

HETI MŰSOR:

Pénteken este: Mondj igazat — premier-bérlet.
Szombaton este: Mondj igazat — Á-bérlet.
Vasárnap délután: Csipkeaiarc
Hétfőn este: Mosoly országa.
Vasárnap este, kedden és szerda este: Mondj igazat.

VESZ briliánst, ezüstöt, aranyat

ELAD ACS TIBOR Széchenyi-tér 6. sz.

Goll Bea és Mály Gerő Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Hatalmas tömeg tolongott csütörtökön a Belvárosi mozi előtt s sokan lehangoltan mentek vissza, mert minden jegy elfogyott. Mindenki szerette volna látni a két kiváló magyar művészt, Goll Beát és Mály Gerőt, akik személyesen megjelentek várad filmbemutatójukon. Mikor meglátta a közönség a moziban a nagy művésze-

ket, lelkesen tüntetett és hangos éljen kiáltásokkal fejezte ki irántuk ragaszkodását. A pesti művészek társaságában jött Váradra Hausz Mária filmgyáros és filmkölesőnző, aki sok sikerült magyar filmet gyártott, továbbá eljött Takács Antal filmgyártó, Goll Bea férje. Ő gyártotta a most bemutatott A család szegénye c. filmet, amely nagyon meg-

nyerte a közönség tetszését. Ezuttal is szépen érvényesült Goll Bea finom művészete. Hangos kacagás fogadta Mály Gerő ötletes tréfáit a filmen. A szünetben mindenki szeme a pesti vendégek felé fordult s a közönség üdvözlését Goll Bea köszönte meg. Értesülésünk szerint Goll Bea és Mály Gerő vasárnapig pihennek Váradon. Ma a Félix-fürdőbe mentek, de az előadásokra belátogatnak várad tartózkodásuk alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

MELY gyermekkocsj eladó. Értekezni: Attila-u. 34.

Briliánst, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekezeresz, Rakóczi-ut 3. 356

Aranyat, ezüstöt, briliánst vásárol Tarjan oras-ékszerész, Rakóczi-ut 8. 185

Eladók rezények. Dr Baditz, Miskolc. 611

Előszoba falat megvételre keresek. — Halász-u. 7. ajtó 2. 325

Allást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvez a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.

17—18 éves ifjak legalább hat elemivel felvételnek a Dreher-Hagegmacher Sörgyárnál. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10—12 óra között. 318

Fűszer, csemege szakmában gyakorlott kiszolgáló kisasszonyt felvezek; „Ügyes” jellegre a kiadóba kérek, 330

Himzönök gyakorlati állandó munkát kaphatnak. Kapucinus-utca 11. 320

Keresek szakembert főútvonalon levő csemege üzletemhez 15—20 ezer pengő tőkebetársulással. Cim a kiadóban. 328

Szoptatós dadát keresek ujszülötthöz. Dautlich, Szent Anna-u. 56. 326

Műszerész vagy lakatos segédet keréknárhoz felvezek. Jakab, Kossuth-u. 5. 320

Tisztviselőnt keresünk azonnali bélépéere Cim a kiadóban. 334

Varróleányokat, önállóak angol, francia munkára felvezek. Vadász, Hitler A.-u. 11. 336

Külföldi

Pertőlentést, poloskát, mojt, mindennemű férgék irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Szabó Ferenc GYORSIRÓ- és GÉPIRÓISKOLAJÁBAN, Nagyvárad, Saj Ferenc-utca 12. (Eng. sz. 3329/1941—32.) március 2-án új tanfolyam kezdődik. Vidékieknek vasuti kedvezmény. — Telefon: 34—05.

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szilágyi-ut. 7. Telefon 14—21. 664

Vendégülösök, kocsmárosok figyelmébe! Aranyeremmel többszörösen kitüntetett kiváló uradalmi veltelini, rízlíng, üllésj aranyos, zöldfehér asztali, kizárólag saját termésű fajborainkat 50 literen felülj mennyiségben szállítjuk. Szíves megkeresésre arájánlatot küldünk. Wolf örökösök ülléspuzsai gazdasága központi iroda, Szeged, Horváth Miklós-utca 16. Telefon 20—40. 333

350 pengő havi haszonrészesedést biztosítok 12,000 pengő után. Cimeket „Keresztény közreműködő” jellegre a kiadóba. 235

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felelősségerkeztt: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Benno Szent László-nyomda Rt Szeged

Készült a Szent László-nyomda r. t. körirógógépén, Nagyvárad, Szilágyi